

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1903. január 4.

Vasárnap.

XXII évfolyam. 2. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények. Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábs potitsorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyiltterek díja előre fizetendő.

A kiegyezés.

A kiegyezés sorsa az ó-év utolsó napján mégis dűlőre jutott. A tárgyalások befejeződtek s a kiegyezés kész. Kemény küzdelem volt mindkét részről. Széll Kálmán is, Körber is a végsőig védték az általok képviselt érdekeket. De az ellentétek kiegyenlítése végre mégis sikerült. A hét esztendő lidéreznyomás eloszlott, a kiegyezés megvan. A sok keserűség és nyomoruság után, mely e 7 év alatt felgyülemlett, az új esztendő ennél kedvezőbb hírrel nem köszönthetett be.

Igaz ugyan, hogy egyelőre a kormányok ténye a megegyezés. De a roppant nyomás, melylyel a külpolitikai viszonyok az osztrák kormányra úgy bathattak, hogy mindenre elszánt makaességéből engedjen, lehetetlen, hogy behatással ne legyenek az osztrák pártokra, melyeknek viszonyai ez ellenállást okozták. A mi országgyűlésünkön pedig az biztosítja a kiegyezés elfogadását, hogy a kiegyezésben Magyarország minden érdeke meg van óva s engedményeinkért osztrák részről van ugyanannyi ellenengedményünk, hogy az egész egyezés mérlegének egyensulya meg nem billen.

Ám, hogy a nehéz harez eldőlt, tekintetünk önkéntelenül ama férfiú felé fordul, ki az egész harezot vezette s

a ki — bár sok szemrehányásnak, megátadásnak volt 4 év óta kitéve — az államférfiúi képességeibe helyezett bizalomnak megfelelt. És mi hisszük, hogy a kiegyezés műve egyben tanuságtétel lesz Széll Kálmán valódi, emelkedett hazafisága mellett is. De minden körülmények között örök hálára kötelezte a nemzetet, azért, hogy véget vetett annak a súlyos gazdasági bizonytalanságnak, mely évek óta sorvasztja gazdasági életünket. Ujra fellélegzünk egész reménységgel a jövő iránt, mely, hogy Magyarországra áldást-hozó legyen, őszintén óhajtuk.

Széll Kálmán ujévi beszédéből.

Az új év napján, hagyományos szokás szerint ezuttal is megjelent a szabadelvűpárt Széll Kálmán miniszterelnöknél, kit a párt nevében ezuttal Hodossy Imre képviselő üdvözölt. A miniszterelnök hosszabb, érdekes beszédbe választ az üdvözlésre; ebből a beszédéből közöljük a következőket:

— Tisztelt képviselőtársaim! Kedves barátaim!

Eljöttetek jó kívánságokkal, de nemcsak ezt teszitek, hanem hoztatok is magatokkal bizalmat, politikait és egyénit egyaránt.

Tudom, hogy e bizalom hitvallásunk és programmunk egységéből származik és a szeretet lengi át, fogadjátok ezért az én és minisztertársaim hálás köszönetét.

Mit mondjak én? A esatából jövök a küzdelem teréről, amelynek porait alig ráztam le magamról. Befejezve a nagy munka. Ez a küzdelem nem egymás ellen folyt, hanem a békéért, nincs győzelem és nincs vereség, nincs győző és nincs legyőzött, hanem van siker mindkét fél javára. De igenis le vannak győzve az akadályok és a nehézségek, amelyek utunkban állottak. Akik a fejedelem azonossága alatt egymásra vannak utalva, megfontolták a szükségét a szövetség fenntartásának és ezért nem kívánnak áldozatot hozni, hanem egymás érdekeinek kölcsönös kiegyenlítését célozták és érték el.

Hogy mit foglal magában e kiegyezés, arról a törvényhozás előtt számol be. Hiszi, hogy beigazolja, hogy az ország törvényes érdekeit meg tudta óvni és egy érdeket sem adott fel. Megfelelt az 1899. évi XXX. t.-ez követelményeinek és azoknak a kijelentéseknek, amelyeket a parlamentben tett.

Aki most sem ismeri politikai törekvéseit, szándékait, hiába beszélne annak. Hü marad eddigi programjához és továbbra is az igazság, az objektivitás és a

TÁRGZA.

Naplózárás.

Felolvasás a „Kereskedő Ifjak Társulata” Szilveszter-estélyén.

Irta: Asbóth Viktor.

Brassó, 902. decz. 31.

Szent Kleofás, hogyan jutottam én Brassóba? Ott kell lennem! Hisz világosan megígértem Gáspár Pista barátomnak, hogy pénteken délután indulunk, sőt arra is emlékszem, hogy, Vasykjevitz drt meg is kértem, hogy lakásról gondoskodjék s én mégis a „Kézdivásárhelyi Kereskedő Ifjuság Társulatának” a „kir. postahivatal fölötti helyiségében” vagyok. De hát hogyan, mi módon jutottam én ide? A „Székelyföld” révén. Igaz, hogy járt nálam a „Fehér Lukács” ragykereskedői cég elegáns üzlete előtt a közös elfogadó teremben, a főtéren egy egytagu küldöttség: Kovács Bernárd kedves kollégám személyében, de ott is tudom egész bizonyossággal, hogy én akkor — azon elfogadható, hathatós argumentummal, hogy elutazom, tehát nem leszek itthon, a fizika törvényei szerint pedig egy test ugyanazon időben egyszerre két helyen nem lehet, a szíves megbizutást, felhívást nem fogadtam el. Erre hamarjában tanut is kellene megneveznem s hiszem is, hogy Schneider és Ferencz Gyula tanártársaim em-

lékezni fognak, világos és határozott kijelentésemre: Uram, sajnálom, de felszólításának eleget tenni nem tudok. S hogy mégis másképp történt, viselje a felelősséget Vajna Károly felelős szerkesztő, miért írta ki a helyi lap karácsonyi számában, hogy: „Az esztendő Asbóth Viktor főgymnasiumunk kitűnő tanára fog humoros felolvasást tartani.” Az is szent igaz, hogy ha itt vagyok, máshel nem lehetek. Így maradt el a brassói utazás s így született meg ez a szilveszteri felolvasás; a melyhez hasonló lyókat kívánok.

NAPLÓZÁRÁS.

Erzsike naplója.

decz. 31.

Ma volt nálunk utoljára Gabos Károly ebben az évben. Nem volt kedves egy esőppet se. Oh tudnak is a férfiak kedvesek lenni! De hát tulajdonképen mit akar ez az ember? Hát nem eleget vártam már? Pardon — jön a mama — tegyük el hamar ezt a naplót! Így ni. Szabad. Nem alszol még Erzsikém? Nem, édes mama, most óhajtottam végzni a hálaadó imámat, hogy a jó Ister engem oly kedves drága szülőkkel áldott meg; megakartam rólatok emlékezni még egyszer az ó év estéjén, ki tudja, lesz-e alkalmam holnap, mintán életünk minden pereze Isten kezében van. Helyes, drága gyermekem! Mond az örömtől repeső anya s megsimogatja lányának szőke vagy éjszínű fürtjeit: egyremeg. Aztán ráborul gyengéden saját képására s könnyű libbenéssel elhagyja lánya hálótermét.

„Aztán mit emlegeti folyton azt a piszo orru Margitot, meg azt a pötty Jolánt. Kezd már unalmas lenni előttem a dolog. Különbözn végére járok az egész komédiának! Engem ugyan rá nem szed; még egy Szilvesztert nem akarok így tölteni az ó kedvéért. Hógynél Jó is volna? Mit érek ezzel a pontos naplóvezetéssel? Nyilatkozzék! Ugy bizony. Utóirat.

Igaz, hogy nem szeretem Károlyt most, de lehet idő, hogy még szeretni fogom. Pá, Édes szívem, utolsó gondolatom is a tied, az ó-év utolsó perezeiben.”

Gabos naplója.

902. decz. 31.

Én nem tudom, mit akar ez a lány? Ma már elég érthetően tudomására adtam, hogy szeretem, hogy kívánom vele megosztani boldogságomat s nem reagál. Csak nóz. Nagy, gömbölyű szeméit rám merszti, hallgat s újra néz és hallgat. Aztán pont, pausa, porzó.

Ez így édes kincsem nem tarthat soká! Vagy; vagy. Ma is olyan gyáva voltam, miért nem állítom élére az ügyet, valóban úgy vagyok vele, mint a nótabeli takács:

De mikor a szemem közé néz,

Minden bátorságom odavész.

Nohát itt fogadom szobám esendjében, naplóm tanúsága szerint, hogy most megdurálom magamat,

közügy érdekének szemmel tartásával óhajtja vezetni az ország ügyeit, hogy magyar, nemzeti, szabadelvű irányban fejleszthesse a magyar nemzetet és a magyar államot.

Nagy munka áll előttünk, ugymond, nemcsak gazdasági téren, hanem egyebütt is. Erős munkára, erőfeszítésre kell vállalkoznunk. Ebben a munkában a ti támogatástok nélkül lehetetlen előre menni. Ezt kéri és ha ezt megkapja, nem félti ügyét. Kéri az ég áldását további munkásságra. (Hosszas, zajos éljenzés.)

A képviselőház ülése. A képviselőház decz 31-én délelőtti formális ülést tartott gróf Apponyi Albert elnöklése alatt. Njegra László jegyző felolvasta a múlt ülés jegyzőkönyvét, majd az elnök jelentette be, hogy Szentiványi Árpád és Lutz Károly összeférhetetlenségi eseteiben nem forog fenn összeférhetetlenség. Beck Marelz ügyében január hó 19-én fogják kisorsolni az ítélőbíráskodó tagjait. A miniszterelnök távollétében Lukács László nyújtotta be a főrendiházi tagok összeférhetetlenségéről szóló törvényjavaslatot, melyet a Ház kinyomtat és kioszt a tagoknak. A Ház ezen határozatával az alig negyedórát tartó ülés véget ért.

A főrendiház új tagjai. A magyar közéletnek két kitűnőségét nagy és jól megérdemelt királyi kitüntetés érte. A hivatalos lap újévi száma közli, hogy a király dr. Chorin Ferenczet és Rákosi Jenőt élethossziglan való főrendiházi tagokká nevezte ki.

Háromszékvármegye közgyűléséből.

Sepsiszentgyörgy, deczember 29.

A rendkívül közgyűlés látogatottsága a téli kedvezőtlen időszak, s az évvégi elfoglaltatás miatt nem volt valami nagy s a városi díszteremben a ritka fűtés oly késedelmesen terjesztette a meleget, hogy a téli felső igen becses portékának bizonyult tanácskozás közben.

Polsa József v. b. t. t. főispánt, Tuzson János, Imecs János és martonfalvi Vajna István biz. tagokból álló küldöttség hívta meg az elnöklésre. Az ülés megnyitása után a kormányleiratok közül a belügyminiszter körrendeletével vette kezdetét a közgyűlés. Az 1902 évi III. t.-cz. életbeléptetése tárgyában s ezzel kapcsolatban a vármegyei pénztár át-

adásához bizottsági tagokul Tuzson János és Ujvárossy József biz. tagokat küldötték ki.

Az ügyviteli rendtartás egész tömeg különféle intézkedések szükségességét involválta. A számvérségi teendőök ellátása, az új ügyviteli szabályzatok kibocsátása, a vármegyei pénztári és számvérségi személyzet rendelkezési állapotba helyezése és beosztása s a kézbesítési utasítás kibocsátása külön tárgyalás alá kerültek s a személyzetnek eddig tanúsított buzgó és lelkiismeretes működéséért jegyzőkönyvi elismerését fejezte ki a közgyűlés.

Sajnálattal vették tudomásul, hogy a vármegyei fuárva és szeretetház kibővítésére kért államsegélyt fedezet hiányában a belügyminiszter nem adhatta meg az idő szerint s újabb felterjesztést tettek a fontos kulturális kérdés kedvező megoldhatása érdekében.

A belügyminiszter leiratával a tisztii nyugdíjalap 1901 évi számadása kapesán D. Veres Gyula biz. tag által beadott fellebbezést elutasították.

A törvényhatósági és más átiratok között Nyitra vármegye feliratát a nemzetiségi viszonyok javítása tárgyában, továbbá Szatmár-Németi, Arad és Debreczen városok feliratát az ujonczjutalók felemelése tárgyában, az áll. tanítók II. egyetemes gyűlésének kérését a fizetések rendes tárgyában pártoló tudomásul vették.

Ac. O. M. G. E. átiratára a tözegelési rendszer kérdésében tanulmányozó bizottságot küldöttek ki. dr. Antal Mihály vm. főorvos, dr. Sinkovits Ottó és dr. Boeskor Oszkár biz. tagokból.

A közigazgatási bizottságból a folyó év végével kilépő öt bizottsági tag helyébe újból beválasztották Ujvárossy József, Imreh Albert, dr. Székely György, Temesváry János és Imecs János bizottsági tagokat. A közigazgatási bizottsági helyettes tisztügyésznek közfelkiáltással újból megválasztották dr. Künnle Tivadart.

Igazoló-választmány az 1903 évre újból alakított. Községi és körjegyzői nyugdíj választmányba Benedek Jánost választották be.

A vármegye gazdasági bizottságát szintén újból alakították.

Élénkebb vitát keltett D. Veress Gyula biz. tag indítványa, a tisztviselői és pénzügyi állások összeférhetetlensége tárgyában.

Vajna Miklós főjegyző az állandó választmány javaslatát adta elő, a mely tekintettel arra, hogy az intelligens elemnek a pénzügyi állásokból való kizárása magának a közérdeknek lenne hátrányára, az indítvány mellőzését véleményezi.

Az alaposan indokolt véleményre D. Veress Gyula biz. tag szólalt fel. Szerinte a közvélemény kielégítése lenne az inkompatibilitás kimondása, a mi fennáll az országgyűlési képviselőkre, az állami

tisztviselőkre. A közgyűlés az állandó választmány véleményét fogadta, el Veress Gyula indítványának mellőzésével.

A gazdasági bizottság előterjesztésére szabályrendeletét akképpen módosították, hogy a nyugati fajta szarvasmarha tenyésztése is megengedtesse.

Kelemen Lajos tisztügyész előterjesztésére a tisztii főügyészi állások újra szervezése iránt, miután az új ügyviteli szabályzat a tisztii ügyészt előadói állandó teendőikkel terheli s így ügyvédkedést nem folytathat, bírói állásnak megfelelő évi 4000 korona fizetés és szabályszerű lakáspénz engedélyezése iránt hozott határozatot a közgyűlés.

Az ügyviteli szabályzat értelmében alkotott vármegyei szabályrendeletet elfogadták. A törvényhatósági biz. közgyűlések számát évenként négyben állapították meg: január, április, július és október hónapokban.

Ezután közs. és magánügyeket, községi költségvetéseket és számadásokat tárgyalt le a közgyűlés.

Elnök beszédét az alkotmányos királyi éltetésével fejezte be s a közgyűlés megbízását kérte ki, hogy hódolatát a trón elé terjessze. Boldog újévet kívánt a bizottsági tagoknak és családjaiknak. A közgyűlés nevében dr. Bene István fejezte ki köszönetét és a jókívánságokat Pósa József főispánnak.

NAPI HIREK.

— **Bartók Lajos meghalt.** A magyar nemzeti költészetet súlyos, nagy csapás érte az ó-év utolsó napján. Egyik legnemzetibb, legragyogóbb tehetségű költőnk: Bartók Lajos, a Petőfi Társaság agilis alelnöke, a Kisfaludy Társaság tagja, a Bolond Istók ez. élelapp szerkesztője, 51 éves korában, vesebaj következtében, a vörös kereszt kórházban elhunyt. Bartók Lajos az újabbkori nemzeti irodalomnak legkiválóbb alakjai közé tartozik. Mind irodalmi működése rendkívül sok oldalúságának, mind pedig költői tehetségének mélyes tartalmával és ragyogó színességével egyik hivatott vezére volt a nemzeti közszellemnek. Temetése az ország költségén (Wlassits miniszter 1000 koronát utalványozott,) — nagy részvétellel történt meg jan. 2-án.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyi miniszter a Marosvásárhelyen működő ügyvédvizsgáló-bizottságba az 1903-ik évre kinevezte: elnökké: Kosztka Géza marosvásárhelyi kir. ítélőtáblai tanácselnököt, helyettes elnökké: Dobai Albert táblai bírót, rendes tagokká: Avedik Simon, Hatfaludy István, Dr. Ilyés Lőrincz, Jakab Rudolf, Nagy Elek, Dr. Posoni Gábor, Dr. Schuster Rudolf és Szabó Dénes kir. táblai bírákat, Bodó Sándor kir. törvényszéki elnököt és Csiki László kir. főügyészi helyettesét.

holnaptól kezdve adom a haragost, kerülni fogom, talán úgy hamarabb meglágyul. Ma nagyon fád volt. Utóirat.

Pá egyetlen reményem, szívem bálványá, érzem, hogy hazudik a tollam, holnap, holnap a boldog viszontlátásra!

Pá. Minden gondolatom, szívem minden dobbanása a tied. Oh mához egy évre nem lesz szükség erre a naplóra. De ne is legyen! Édes álmokat.

Erzsi mamája,

902. decz. 31.

En nem értem, mi lelte ezt a gyermeket? Ma különösen szórakozott volt. Esti toaletben: kalap a fején, cipő a lábán s ő imádkozni akar. S a válszai olyan vontatottak, mintha keresné a szót a feleletre. Szegény gyermekem! No ne busulj, én is így voltam akkor... ah... no de még te azt nem tudod. Minek is tudnád. S ez a Károly nem vesz észre semmit! Igazán ezek a férfiak! Elég. Álmos vagyok! Képeddel alszom el.

Becsi czég naplója.

902. decz. 31.

No ilyen megrendelést sem kaptam még! Mi ez? Ezt nem lehet érteni, annál kevésbé teljesíteni, pláne expedálni. Ki hallott már ilyent?

„Kérek 40 tuczat téli keztyűt — mit bámulsz, (ah Isten hozta tanár ur.) tedd föl azt a széthányt portékát a helyére, pardon, egy perc türelem... egy kis megrendelésem van, rögtön végezek... hát ez a spárta miért hever itt a kassa tetején? Az utazó bőröndök nem használhatók, kérek megfelelőbbeket... különben 20 méter is elég lesz, mert az ilyfajta szövetet ritkán keresik; hát el tetszik jönni a mi szép — alászlógája; nyisd fel gyorsan az ajtót lásd, hogy odafagyott... mivel lehetek szerencsés szolgáltni Nagyságos asszonyom! igen a szilveszteri estélyre? te a lámpát (— mennyit szabad lemeretnem, oh az talán kevés lesz; különben a napokban érkezik egy egész új szállítmány: garantírozok; kegyeskedjék türelemmel lenni.

A keztyű és bőrönd maradhat... tanár ur (bocsánatot kérek, tetszik látni) máskor legyen szerencsém, (bármikor... igen, a szövet nem megfelelő, kérem, kicseréljük, máshonnan hozatok... alászlógája

Gabos Károly.

No hát H. és Uraim ne engedjék őket ezen a szent estén tovább is epedni, jelentsük ki mindjárt itt a helyszínén, hogy:

„Szerdai Erzsike és

Gabos Károly jegyesek.”

Zavartalan boldogságot k. a szép frigyhez!

Állomásfőnök naplója.

902. decz. 31.

29 és fél fokkal indítottam a vonatot majdnem egy hónapon keresztül. Hát lehet itt fát megtakarí-

tani? Erre nem gondolnak azok a nagyfejek ott a fényes palotákban. Hanem már megint új zóna, új dijszabás! Tyű teregettet, igaz, holnap már elseje lesz. Életbe lép az új rendszer! Hányadik zónába is osztottak be bennünket; a XVI-ikba? Dehát minek ide zóna, mikor itt már megszünik az ország? No azért kár volt olyan lármát csapi, hogy 25 krajczárral olcsóbban utazhatunk Brassóba; én eddig sem fizettem egy fakrajczárt sem; azt az 50 fillért meg nyolczzszorosan elköltik a pasasérek, ha megszakasztják az utazást valahol kiszállva, mert mivelhogy:

„mit ér a gond kenyéren és vizen
tölts hozzá bort a rideg kupába!”

János! készítse ki az új sapkát, megjubiláljuk az első háromszéki egységes zónadíjtartifa személyforgalmának közlekedési idejének nevezetes napját. Boldog újévet tisztelet utazó közönség! Több meleget és kevesebb személydíjat kívánok.

Postafőnök naplója.

902. decz. 41.

Micsoda multság van odafönt? Igen, a Kereskedő ifjuság Társ. könnyű nekik! Szent Isten, ilyen forgalom s ilyen kevés személyzet! Most is alig tudom, hol áll a fejem? Ma egy éve hosszabb naplót írhattam, kedvem is jobb volt, mert megígérték az igazgatóságtól a kívánt hivatali közeget, most már látom, hogy az ígérethöz semmi sem lett. Maradtunk annyian, a hányan voltunk, a munka pedig kétszeresen, — ej ez nem jó szó — többször-

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Riedl Ákos kézdívársárhelyi kir. járásbírói díjokat kinevezte bírósági végrehajtóvá a nagyhalmágyi kir. járásbíróhoz.

— **Uj tanár.** Wolf Károly, a gyulafehérvári r. k. főgymnasiumtól saját kérésére, Reithofer Jenő helyébe Kézdívársárhelyre áthelyezett r. k. főgymnasiumi tanár január 3-án foglalta el itteni állását. Sikert, áldást kívánunk az új tanárnak működéséhez.

— **Eljegyzés.** Kézdívársárhelyi Nagy Róza, feleségül vette a közönségi iskolai tanítónőt, néhai Nagy Lázár s neje Dézsi Polixéna (jelenleg Szabó Gézáé) méltatlankodó, szép leányát Kézdívársárhelyen december 29-én jegyezte el szűk családi körben, kézdívársárhelyi Fejér Ferenc, m. kir. közigazgatási bírósági írodatiszt Budapestről. Áldás és szerencse kísérje frigyüket!

— **Halaiozás.** A vármegyénkben közbeesülésben álló Újvárossy-családot gyász érte: egyik derék női tagja, deési Újvárossy Zsuzsanna urhölgy, 73 éves korában, decz. 30-án, súlyos szenvedés után elhunyt. A boldogultban Újvárossy József kir. tanácsos, a vármegyei közélet e tekintélyes munkása, nővérét gyászolja. Az elhunyt temetése jan. 1-én történt meg Uzonban nagy részvéttel. Nyugodjék csendesen.

— **Ismét a Vigadó.** Még le sincs vakolva a Vigadó (a nép nyelve szerint: „buadó” — újabban: „duvadó”) s máris újból beszéltet magáról egy újabb bomlása következtében. Újév napján este fel 10 óra tájban ugyanis újabb omlás következett be a Vigadó belsejében, hatalmas földrengésszerű robaj kíséretében, mely rémülettel töltötte el különösen a szomszédos utcák, részben már alváshoz készült lakosságát. Pár pillanat alatt a késő esti idő daczára is nagy néptömeg verődött össze a vigadó környékén, meg tudni a veszély miből állt, mely — bizony ezuttal sem vet kedvező világot a vigadónál lefolyt építési munkálatokra s azok sikerére. Ezuttal nem a külső pillérek és falak romlottak össze, hanem a színházi ezélra is épített emeleti nagyteremben a nézőtér s a színpad közötti, majdnem 10 méter magas, nagy tűzfal omlott le a nagyterem padlására. A leomlott fal s két nagy vasgerenda, melyek pedig a falba 60—60 centiméternyire voltak beágyazva, nagy súlyuk daczára sem rántottak magukkal a két oldalfalat, sem a nagy terem padlásában nem idéztek elő rongálást, a kár azonban így is elég tekintélyes. Mint értesülünk, a beomlást jórészt az okozta, hogy a tűzfalat a vállalkozó a november végi s a december eleji nagy hidegekben építvén föl, a vakolat hirtelen megfagyott; a napokban beállt lágyulás következtében pedig a fagy engedett s a fal ezek hatása alatt, — a vasgerendák pedig a túlságos megterhelhetőség miatt zuhantak le. Szomorúan

konstatáljuk a tényeket. Vajha az lenne az utolsó baj a Vigadónál, melynek sorsa iránt a polgárságban — konstatálnunk kell — nagy nyugtalanság és aggodalom uralkodik. Reméljük azonban, hogy az építő-bizottságnak sikerült ezeket megszüntetni.

— **Egyháztanácsi ülés.** A kézdívársárhelyi r. k. egyháztanács decz. 30-án Takács Vitus plebános és Dr. Vargha Béla gondnok vezetésével rendes ülést tartott. Rácz János kántor — Nagykanizsán állását jan. 3-án elfoglalni köteles lévén, — itteni állásáról írásban lemondott s így helye megüresedvén az egyháztanács a pályázat kiírása, választási és próbaidő megállapítása stb. iránt megtette a szükséges intézkedéseket. A pályázat határideje febr. 4-ik napját tűzte ki — felsőbb jóváhagyásreményében — az egyháztanács; a pályázók próbája szintén jekelt napon leendő, a melyet azonnal követni fog a választás is.

— **Szilveszter estély.** Egy igazán kedélyes estélyt rendezett ö-év utolsó estélyén a „Kézdívársárhelyi Kereskedő Ifjak Társulata.” A társulat helyisége zsúfolásig megtelt közönséggel, mely a legvigább hangulatban töltötte el az estélyt s üdvözölte az újévet Asbóth Viktor, Bitai Béla, Nurián József, Kis H. urak szórakoztatták pompás, honoros előadásikkal a jelenvöltoakat, kik egy igazán kellemesen és élvezetesen eltöltött est emlékével távoztak haza késő éjjeli, sőt a kora reggeli órákban.

A plebános virilistasága. Meissel József segesvári plebános panaszt emelt a közigazgatási bíróságnál, hogy Nagykanizsa törvényhatósági bizottsága legtöbb adót fizető tagjainak névjegyzékéből az igazoló választmány kihagyta azzal a megokolással, hogy nem saját vagyona, hanem az egyházi javak után fizet adót. A közigazgatási bíróság Vasdényey közigazgatási bíró referálása alapján elrendelte, hogy a plebánost vegyék föl a virilisek közé, mert 331 korona 84 fillér kétszeres adót fizet és mint egyházi vagyon kezelője és hasznélvezője annak ez időszertul tulajdonosa is.

— **Boeskey István szobra.** A király 10 szobra közül, amelyeket a nemzethez adományozott, most állították föl az Andrássy-uti kőtéren a harmadik szobrot. Zrinyi Miklós és Bethlen Gábor új szomszédja Boeskey István. A ruházatbeli különbséget nem tekintve, Boeskey szakasztott mása Bethlen Gábornak.

— **Az új zónadijszabás.** A magyar királyi államvasutakon új helyi személy- és podgyászdíjszabás lépett életbe 1903. évi január 1-én. Ebben az új díjszabásban benne van a zónarendszer reformja is. Január 1-től fogva 15 vonalszakasz lesz. A reform tehát az, hogy a nagyobb távolságokra való utazás drágább lesz, de viszont oly kedvezést nyújt, mely eddig nem volt meg és a melyek a különben

sem nagy drágulással bőven fölérnek. Az egyik kedvezés az, hogy ezután a nagy távolságoknál az utazás 24 órára meglehet szakítani, ha ezt előzetesen a kalauznak bejelentik és a megszakító állomáson az állomás főnöknel jelentkeznek. Az új 15-ik zóna 301 kilométertől 400 kilométerig, a 16-ik zóna pedig 401 kilométertől bármely távolságra szól. Az árak dolgában személy és gyorsvonatoknál egyaránt a 15. és 16. zóna, az első kocsiosztályban 3—3 koronával, a második osztályban 2—2 koronával és a harmadik osztályban 1—1 koronával drágul. Ennél fogva a személyvonaton az 15-ik zóna árai 21, 14 és 9 korona, a gyorsvonaton 27., 18 és 10 korona lesz; a 16-ik zónában a személyvonat ára 24, 16 és 10 korona, a gyorsvonat 30, 20 és 12 korona.

— **Kitüntetett tanító.** A földmívelésügyi m. kir. miniszter a Magyar Földhitelintézet vezetőségével egyetértőleg Huber Viktor, nyéni áll. isk. néptanítót mintaszerű gyümölcsfa-iskolájáért 200 korona jutalomdíjjal s díszoklevéllel tüntette ki.

A veszetségs miatt. A rendőrségről vettük a következő értesítést: „Miatán folyó hó 27-én veszetségre gyanús eb által 3 egyén meglett marva, ezennel közözzé teszem, miszerint az 1888. évi VII. t.-cz. V. R. 1888-ban foglalt ebzárlati intézkedéseket újra életbe léptetem. Felhívom az összes ebtartó tulajdonosokat, miszerint kutyáikat 40 napig tartásuk lánczra kötve, vagy pedig csak harapás ellen biztosító szájkosárral ellátva, porázon vezettessék; figyelemztetnek az ebtartó tulajdonosok, miszerint a jelen rendelet ellenére szabadon bocsátott ebek portyázás alkalmával befogatnak és feltöltönl ki írtatnak, a mulasztó birtokosok pedig szigorú büntetéssel fognak sújtatni. Kézdívársárhelyt, 1902. deczemb. hó 29-én. Boda Gergely h. r. kapitány.”

Katonai felülvizsgáló-bizottság. A honvédelmi miniszter Brassóban működő állandó, vegyes katonai felülvizsgáló bizottság polgári elnökévé gróf Lázár István brassói főispánt, helyettes elnökévé Dr. Jeckel Frigyes alispánt nevezte ki, a felülvizsgálati ülések idejéül pedig kitűzte január 22., febr. 17., április 15., május 12., július 13., aug. 3., október 16 és 27-ik, nov. 17. és decz. 10 napjait tűzte ki.

KÖZEGÉSZSÉG-ÜGY.

Tudnivalók a tudóbajos ember köpetéről.

Részlet az „Orvosi Tanácsok” cz. füzetéből, melyet az Erzsébet szanatorium az ő ápoltságának az intézetből távozásuk alkalmával későbbi életükre utmutatónak ad.

A köpet terjeszti a betegséget és veszélyt hoz, ha szétszórva beszárad s a porral az ember tudójába jut, vagy ha ráköhögés, vagy csók után valakire egyenesen átszármazik. Ha pedig nedves állapotban elpusztítjuk, a köpedék senkire bajt nem hozhat.

Sohasem szabad azért a padlóra köpni, sem az utcán a földre, kövezetre, sőt még a zsebkendőbe sem.

Otthon is, a munkálkodó helyiségben (iroda, bolt, műhely) is zovés folyadékot tartalmazó köpöcsészébe kell köpni, mely naponta az árnyékszékbe kiöntendő és vízzel kiforrázandó. Fűréssporral, kőporral, homokkal stb., szóval száraz anyaggal töltött köpöládákat ne használjunk.

Utközben a köhögős ember zsebbe való köpölövet hordjon magával és abba köpjön.

A zsebkendőt a szájszélek letörlesztésére kiköpés után kell használni és pedig úgy, hogy mindig az egyik oldalába törülközzünk, a másik oldala maradjon tisztán s ezzel a tiszta felével kifelé göngyöljük össze használat után, mert különben a zsebet, kezünket beszenyezi. Legjobb e ezélra, ha a zsebkendőt két oldalra föltűnően különböztetjük, egyik oldala élénk, a másik halvány mintás.

Minél gyakrabban váltunk tiszta zsebkendőt. Köhögős ember használt zsebkendőjét legjobb külön tenni a többi szennyesről s mielőbb vízzel leforrázni és kimosni.

A bajuszt a férfi szoktassa szépen föl, ne hagyja torzonborzon a szája széle körül lógni, mert ekkor a köhögéskor, köpéskor szennyeződik.

Ujjainkkal a szájunkhoz ne nyúlunk, ha pedig megtesszük, mindjárt kezet mossunk.

(Folytatása következik.)

rösen nagyobbodott; különösen a főgymnasium, a polg. leányiskola, de leginkább a sok „Boldog újévet kívánok” nehezményezik a helyzetet.

Most meg miféle új divatot akarnak behozni a tisztelt közönségek, hogy nem kell arany, csak bankó, az volna csak jó! Azért posta a posta, hogy fizessen. S a közönség? Hát, hogy zsebvágja a pénzt. Hisz régen megmondotta már Kajabusz próféta: A pénz nyelvé minden országban megértik. (Orosz) vagy: Aranyesikóval az egész világot körül-futhatod. (tatár).

Hát csak tessék elfogadai az aranyakat!

Agglegény naplója.

902. decz. 31.

Hányadik már ez a Szilveszter? 43-ik, ejnye a teremburáját de eljár az idő! Dudol: Szabad a nőtlen élete; de mi lesz majd végzete? Hirtelen elhallgat. Ijesztő csend a szobában... mintha a butorok mozognának, a falak integetnének. Füle körül zugni kezd a lég. Mi ez? Többet ittam a kelleténél? Nem... nem... hisz világos józan vagyok... emlékszem jól mindenre... értettem ifju ezimboráim csipkedéseit: megnézem Petőfinék! Buesu a nőtlenségűtől cz. versét, abban van az, a mi most nem jut eszembe. Keresgél... matat... hol vagy no? Máskor mindig itt ténferegsz a szemem előtt s most nem találak... itt nem jár senki rajtam kívül, hova tűntél el hát... vagy kölcsön adtalak valakinek... addig míg turkáljat, újra átosap más dallamba:

bus az embernek élete, busabb, mint az fülemile; mert ha nem vösz feleséget, ki főzi meg az ebédöt? Itt vagy no! Ej de poros a két orozád... aztán melyik lapon is van? Mi a ezime... Hisz előbb már az eszemben volt... Tudja a kakas... előlöl kezdem... eddig fütörérszget: (nem házasodom meg soha)... Nem-e? Juszit is megházasodom — mintha valakivel beszélne: vagyok olyan legény mint te; vágok olyan rendet, mint te — leteszi a könyvet... előkeresi az öreg tükröt... nézegeti magát... hol földvidul... hol elkomolyodik... ejnye... ejnye nem is vagyok én olyan agglegény, mint más... egy-két réncz az arezomon, egy-két három öszhaj... no ezen lehet segíteni: aztán hirtelen átmennetl vig hangulathoz csap át: Töled válok legrégibb barátom, nőtlenség töled válok el;

Isten hozzád... haragszol vagy nem haragszol rám... már ezentul hátraut látod csak, örömmel végkép jóllakam...;

Igen, de ki lesz a feleségem... vajjon kapok-e... ej, mit töröm most a fejem hiába, hisz a Szilveszter nem utolsó nap a világba... Lesz. Pünktum. Lenni kell... A gyertya is a végét járja már... kezd bontani az ágyat... közbe-közbe dudol-lütyöl — egyet egyet vakkant... tipeg-topog... tesz-vesz... rakosgat-igazit — aztán:

Este van már... hull a csillag,
Fehér házban gyertya hamvad,
Virág van az ágyra hintve
Édes öröm — szerelemben.

(Vége következik.)

H I R D E T É S E K.

Sz. 731—1902. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a kovásznai kir. járásbíróságnak 1902. évi V. 172/6. sz. végzése következtében Dr. Rasó Lajos ügyvéd által képviselt Melikhár Fr. czég javára, Geréb János ügyvéd ellen 300 korona s járuléka erejéig 1902. évi május 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján már lefoglalt és 1000 K.-ra becsült következő ingóságok u. m.: egy fűdeles féderes kocsí, két darab hámos pejszőrű lovak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kovásznai kir. járásbíróság 1902. V. 172/6. számú végzése folytán 300 K. tőkekövetelés, ennek 1902. évi decz. hó 31-ik napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{2}\%$ váltódíj és eddig összesen 76 K. 90 f. biróilag már megállapított költség erejéig Imecsfalva községében Geréb János házában leendő eszközzésére 1903. évi január hó 7-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik, és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. törvények 107 és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX.

t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kovácsnán, 1902. december 5-én.
(3. 1—1.) Szilveszter Károly,
kir. bir. végrehajtó.

780. végreh. sz. 1902.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bír. végrehajtó az 1881. évi XL. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a kovásznai kir. bíróságnak 1902. évi V. 202/2. sz. végzése következtében dr. Rasó Lajos ügyvéd által képviselt Melikhár Fr. czég javára, Geréb János ügyvéd ellen 306 korona s járuléka erejéig 1902. évi június hó 6-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján már lefoglalt és 800 koronára becsült következő ingóságok u. m.: egy kazal hereszéna 10 méter hosszú, egy kazal hereszéna 15 méter hosszú nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kovásznai kir. járásbíróság 1902. évi V. 202/2. sz. végzése folytán 306 kor. tőkekövetelés, ennek 1902. évi március hó 15. napjától járó 5% kamatai, $\frac{1}{2}\%$ váltódíj és eddig összesen 65 kor. 78 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Imecsfalva községében Geréb János ügyvéd házában leendő eszközzésére 1903. január hó 7-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltattak, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881.

évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kovásznán, 1902. decz. 5.
Sylvester Károly,
kir. bírósági végrehajtó

(4. 1—1.)

Szám 4—1902.

hatközségi.

Hirdetés.

Hatközség képviselőtestülete által hozott 4. sz. 1902. határozata folytán közzhírré teszem, hogy Lemhény község határában „Szallanez” Romániai fürdő mellett levő és nyári időnyben koreszmálható nyári mulató helyek — a hová a Szallanezi fürdővendégek rendszeren kijárni s ott italt és ételt fogyasztani szoktak — 1903. évtől kezdődőleg 3 évre, a legtöbbet ígérőknek nyilvános árverés útján az 1903. év január hó 17-én délelőtti 10 órakor Nyujtód községhezatal kiadatik.

Feltételek a nyujtódí bírónál feltalálhatók.

Ezen joghoz tartozik 672 hold erdőségnek szabad legeltetése is.

Kelt Lemhényben, 1903. december hó 28-án.

A hatközség képviselőtestületének megbízásából

(1. 2—2.)

Ifj. Varga Mihály,
hatk. k.-jegyző

Szabad kézből **eladó** a benvaló nagy lakóházom a csernátóni főútezhában, a rajta lévő épületekkel, gyümölcsös és veteményes kerttel együtt. Venni szándékozók értekezhetnek László Zoltán kereskedővel.

(5. 1—3.)

Nemzeti irodalmunk legértékesebb alkotásait, a magyar irodalom főműveit

M A G Y A R F R A N K L I N - T á r s u l a t k i a d á s a

R E M E K I R Ó K

ezim alatt egyöntetű szép kiadásban 56 kötetben, diszes vászonkötésben adja közre a Franklin-Társulat.

Tartalmazza:

*Arany János Kiszalud Károly
*Arany László Kiszalud Sándor
Balassa Bálint Kólcsey Ferencz
*Bajza József Kossuth Lajos
Berzsenyi Dániel Madách Imre
Csiky Gergely Miksa Kelemen
Csokon y V. M. Pázmán Péter
*Czuczor Gergely Petőfi Sándor
Deák Ferencz Reviczky Gyula
Eötvös József br. Széchenyi Ist. gr.
Fazekas Mihály *Szigligeti Ede
*Garay János Teleki László gr.
Gyöngyössi I. *Tompá Mihály
Gvadányi József *Vajda János
Kármán József *Vörösmarty M.
Katona József Zrínyi Miklós
Kazinczy Ferencz műveit.
*Kemény Zsigmond

Népies lyra Néballadák
Kuruczoköltészet

*A csillaggal jelzett remekírók kiadási jogát a Franklin-Társulat magának szerződésileg biztosította, úgy hogy azt más kiadó ki nem adhatja, ezen i. ö. művei más versenygyűjteményben meg nem jelenhetnek.

A Franklin-féle Magyar Remekírók 55 testes köteté felől a legbecsessebbet, mit a magyar szellem teremtett és hi atva van arra, hogy minden családi könyvtár gerincze legyen.

A Franklin-féle Magyar Remekírók kiállítása méltó a nemzeti mű jelentőségéhez. Kötés pályanyertes.

művészi, erős angol vászonkötés; a papírja fementes, soha meg nem sárguló; betűi külön e célra készítek. A Franklin-féle Magyar Remekírók öt kötetes sorozatokban jelenik meg: minden félévben egy-egy öt kötetből álló sorozat.

A Franklin-féle Magyar Remekírók előfizetőinek külön kedvezményképen a tavasszal megjelent új magyar Shakspeare-kiadás, 6 vasikos kötetben, diszkötésben 20 korona — kivételes árban szállítatik, holott a kiadás bolti ára 30 korona; az eddig forgalomban volt Shakspeare kiadás 100 koronába került. — Legkiválóbb költőink remekfordításában közli Shakspeare remekírói kiadás, névszerint Arany János, Petőfi, Vörösmarty, Szász Károly, Léva József, Arany László, Rákosi Jenő, Györy Vilmos átültetésében. Ez az egyetlen teljes magyar Shakspeare, és értékes kiegészítője a Magyar Remekírók gyűjteményének. Megrendelhető a Magyar Remekírók-kal egyidejűleg.

A Franklin-féle Magyar Remekírók 55 kötetnyi teljes gyűjtemény ára 220 korona, mely összeg havi részletekben törleszthető; a hat kötetes teljes Shakspeare kedvezményára 20 K. a Remekírók előfizetőinek, ha a két mű együttesen rendeltek meg.

Sajtó alá rendezik és illető író letét és munkáinak jellemzését felölő bevezetéssel ellátják:

Alexander Bernát
Angyal Dávid
Bádi Ferencz
Bánóczy József
Beöthy Zoltán
Berzsenyi Albert
Bayer József
Endrődy Sándor
Erdődy Béla
Erdélyi Pál
Ferenczi Zoltán
Fraknói Vilmos
Gyulai Pál
Heinrich Gusztáv
Koroda Pál
Kossuth Ferencz
Kozma Andor
Lévay József
Négyessy László
Rákosi Jenő
Riedl Frigyes
Széchy Károly
Széll Kálmán
Vácz János
Vadnay Károly
Voinovich Géza
Zoltvány Irén

A Franklin-Társulat által kiadott Magyar Remekírók

II. sorozata

épp most jelent meg, és a következő köteteket tartalmazza:

Arany János munkáiból II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Riedl Frigyes.
Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Kossuth Ferencz.
Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Koroda Pál.
Szigligeti Ede színművei I. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Bayer József.
Vörösmarty Mihály munkái II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Gyulai Pál.

(190. 7—9.)

Még a télen megjelent I. sorozat pedig az alábbi öt kötetet adja:

Arany János munkái I. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.
Vörösmarty munkái I. Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.
Tompá Mihály munkái I. Sajtó alá rendezte Léva József.
Garay János munkái. Sajtó alá rendezte Ferenczi Zoltán.
Csiky Gergely színművei. Sajtó alá rendezte Vadnay Károly.

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés, valamint a Franklin-Társulat Budapesten.